

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 2 3 1 6 4 3 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

ZGODOVINA IN TEORIJA GLEDALIŠČA IN FILMA

Izpitna pola 1

Petek, 2. junij 2023 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese naliveo pero ali kemični svinčnik.

Priloge z odlomkoma iz dramskih besedil (A in B) in konceptni list so na perforiranih listih, ki jih kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 11 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 68. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

Konceptni list

Empty rectangular box for writing.

Odlomek iz dramskega besedila (A)**Dvanajsti prizor****24. april 2020, 04.20**

Fant sedi na balkonu ali na terasi, skratka zunaj, pred hišo. Oče spi notri na kavču, morda se ga vidi, morda se samo sliši njegovo smrčanje. Fant kadi džojnt.

FANT (*gleda v zvezde*): Če bi se zdaj začel pogovarjat z vami ... Bi blo, kot da nastopam v neki predstavi. Kot da sem prišel na rampo, da bi povedal svoj monolog. Tok svojih veleumnih notranjih misli. No, pač tok svojih misli, saj misli ne morejo bit nič drugega kot notranje. No, jaz sicer ne nastopam na rampi, ampak z vami se bom pa vseeno pogovarjal. (*Potegne dim.*) Z nekom se pač v teh časih moraš pogovarjat. In ve ste vedno bile tukaj in vedno boste. In to mi je na vas najbolj všeč. Ve ste vidle že vse in ve veste vse. Vas človek ne more zradirat in ne more vas zapret. Ve ste dovolj daleč, da ste varne pred nami, in dovolj blizu, da vas lahko vidimo. Vas gledamo in vemo, da ste tu. In nič vam ne moremo, pa če bi še tako hoteli. In ugasnete se, ko se vam zljubi. Ko nas nočete več gledat. Ampak dokler nas še gledate ... (*Skoraj v solzah.*) A bo vse v redu?

Pride mama. Fant trzne. Hoče na hitro ugasnit džojnt.

MAMA: V redu je.

FANT: Res?

MAMA: Saj nisem tvoja mama. Ti pa tudi nisi več mulc.

Prisede zraven fanta.

FANT: Ne morte spat?

MAMA: Jaz ne spim, odkar se je rodil Luka. Odkar ni Matjaža, je še slabše. Čeprav ... v primerjavi s tem je blo tisto prej kar v redu.

FANT (*ji poda džojnt*): Pomaga.

MAMA (*potegne dim, potem sumničavo pogleda v džojnt*): A ti si tak cvetličar?

FANT: Prosim?

MAMA: Je tvoja?

FANT: Ne, ah, to pa ne.

MAMA: Vidiš, mogoče bi jo moral začeti gojit.

FANT: Ne vem, če.

MAMA: Ta biznis zdaj cveti.

FANT: Dobesedno.

Oba se nasmehmeta šali. Potem tišina. Mama si prisvoji džojnt.

MAMA: Matjaž hoče naseliti sosede.

FANT: Sosede?

MAMA: Sosedove punce.

FANT: A te ... S policijo?

MAMA: Ja. Mamo in hčerki.

FANT: To je lepo.

MAMA: Je, ja. Ampak do kdaj bo to trajalo? In enkrat bodo morale nazaj domov. In zakaj ravno k nam? Kot da nimamo že dovolj svojih problemov. Živimo ko kure v baterijski reji. Saj vem, saj vem, nič ne govori. Imam že sama slabo vest. Kaj so moji problemi v primerjavi z njihovimi? Vem, da so moji problemi stokrat manjši, ampak še vedno so problemi. Nimam se fino. Res se nimam fino. A se je kdo od vas mogoče vprašal, kako je meni? A se je kdo od sosedov vprašal, kako je meni? Ne, seveda ne. Ampak mi, mi moramo pa zdaj reševati še tuje probleme. Ne morem reševati še teh novih problemov! Ko da ni blo že starih dovolj!

OBRNITE LIST.

Odlomek iz dramskega besedila (B)

Ti zarivaš glavo v časopis
ampak vem kako izgledaš
poznam tvoj obraz
Vsa živiš v svojem časopisnem svetu
ne pustiš se motiti
niti če gre za nekaj najbolj pošastnega
niti če ti rečem
da bi ubila lastno mater
če bi še živela
Na ta način me kaznuješ
tako ima vsak od nas možnost
da kaznuje drugega
Kako sem vedno sovražila časopise
vse spise ki sem ti jih prinašala
ker sem videla
kako so te polagoma uničevali
saj si od branja vendar že čisto preč
Vidi se da svojo glavo kar naprej vtikaš v časopisno umazanijo
Toda gre za to
da vloge ki jih igramo
izpopolnimo
včasih tega celo sami ne razumemo
potem se počutimo grozljivo
vendar čisto dobro vemo kaj moramo storiti
Ti to počneš z vozičkom
to je vsaj tako grozovito
kot moje početje z Rudolfom
Ne moremo drugače
lažemo si
toda kako lepo je navsezadnje
to kar počnemo
medtem ko igramo
to kar igramo
medtem ko počnemo
Nič več ni mogoče
da bi kršili naše zakone
(odide od likalne deske h Clari in ji
z enim samim močnim udarcem zbije časopis izpred obraza)
Od časopisov
imaš obraz že čisto preč
Ti si še veliko grša
kot je bila mati
Vse je odločeno otrok moj
(Clara poskuša zgladiti časopis in ponovno brati,
Vera se vrne k likalni deski)
Vsa umetnost je v tem
da osovražnega
ne umorimo z a r e s
da ga vedno znova mučimo

OBRNITE LIST.

vendar ne umorimo z a r e s
(lika hlače)
Sploh ne vem
kako sem prišla do tega
da sem se tako spozabila
on se ni branil
tvoj brat
povsem naravno je otrok moj
(Clara spet skriva obraz za časopis)
Prisegla si
da ne boš več izgovorila
imen Rose Luxemburg in Clare Zetkin
tega si se držala
Zdaj si že ena izmed nas
in k a k o izmed nas
(pogleda ven)
Svojo gledališko predstavo smo naštudirali
že tri desetletja so vloge razdeljene
vsak ima svojo vlogo
odvratno in nevarno
vsak ima svoj kostum
gorje če kdo zleze v kostum drugega
Vsi trije skupaj določamo
kdaj se bo zastor spustil
Nihče od nas nima pravice
spustiti zavese kadar bi rad
to je proti zakonu
V določenih trenutkih se v resnici vidim
na nekakšnem odru
in ni me sram pred gledalci
tako kot je sram tebe
ki si od sramu že napol nora
mene ni sram
Eksistiramo vendar samo zato
ker drug drugemu dajemo iztočnice
ti in jaz in Rudolf
dokler nam bo po volji
bomo videli
Tako umetno in mrzlo je včasih
po cele dneve
potem se spet razpusti
(prisluškuje)
Zdelo se mi je da že gre Rudolf
Nenadoma bo molče sedel tukaj
in to pomeni
hotel bo
da mu prinesem album
mu obračam strani
in si z njim ogledujem
sliko za sliko

4. Povzemite uvodne didaskalije, ki uvajajo besedilo, iz katerega je odlomek A. Dodajte natančne dogajalne časovne informacije za celotno besedilo.

(8 točk)

5. Označite Fanta.

Kdo je? Od kod prihaja? Opredelite se do njegovih želja v odlomku.

(3)

Katero konvencijo gledališča omenja, medtem ko gleda v zvezde?

(1)

Povzemite repliko oz. misel, ki kasneje v didaskalijah odzveni do zvezd. Na katero repliko Mame se nanaša?

(2)

(6 točk)

8. Dopolnite besedilo.

Prvi dobitnik Grumove nagrade je bil _____, in sicer je nagrado v letu _____ prejel za besedilo _____. Prva dobitnica nagrade pa je bila _____ za besedilo _____ . Nagrada se podeljuje v okviru festivala _____, ki vsako leto poteka v _____. Poimenovana je po Slavku Grumu, ki je avtor dramskega besedila _____.

(8 točk)

9. Slovenske gledališke nagrade.

Povežite nagrado s prejemnikom oz. namenom nagrade, tako da na črto v desnem stolpcu vpišete ustrezno črko iz levega stolpca.

A	Šeligova nagrada	_____	za ljubiteljskega igralca/igralko
B	Borštnikov prstan	_____	za najboljšo uprizoritev v okviru Tedna slovenske drame
C	tantadruj	_____	za življenjsko delo na področju igre
D	matiček	_____	za igralca/igralko primorskih gledališč

(4 točke)

10. Obkrožite dramska besedila, ki so nastala pred letom 1945.

- A Ta veseli dan ali Matiček se ženi
- B Hlapci
- C Igrajte tumor v glavi ali onesnaženje zraka
- D Goli pianist ali mala nočna muzika
- E sedem kuharic štije soldati in tri sofije
- F Trudni zastori
- G Tugomer
- H Potohodec

(4 točke)

